

Ekonomiczny Uniwersytet Dziecięcy

Oszczędzanie na emeryturę - najlepsze strategie

dr Łukasz Nazarko

Politechnika Białostocka
Wydział Inżynierii Zarządzania
12 grudnia 2025 r.

Organizatorzy

Nie są prognozą dla konkretnej generacji. Oznacza to, że zakłada się, że obecne natężenia umieralności pozostaną stałe przez całe dalsze życie osoby. nie uwzględnia się przyszłych: postępów medycyny, zmian stylu życia, szoków demograficznych.

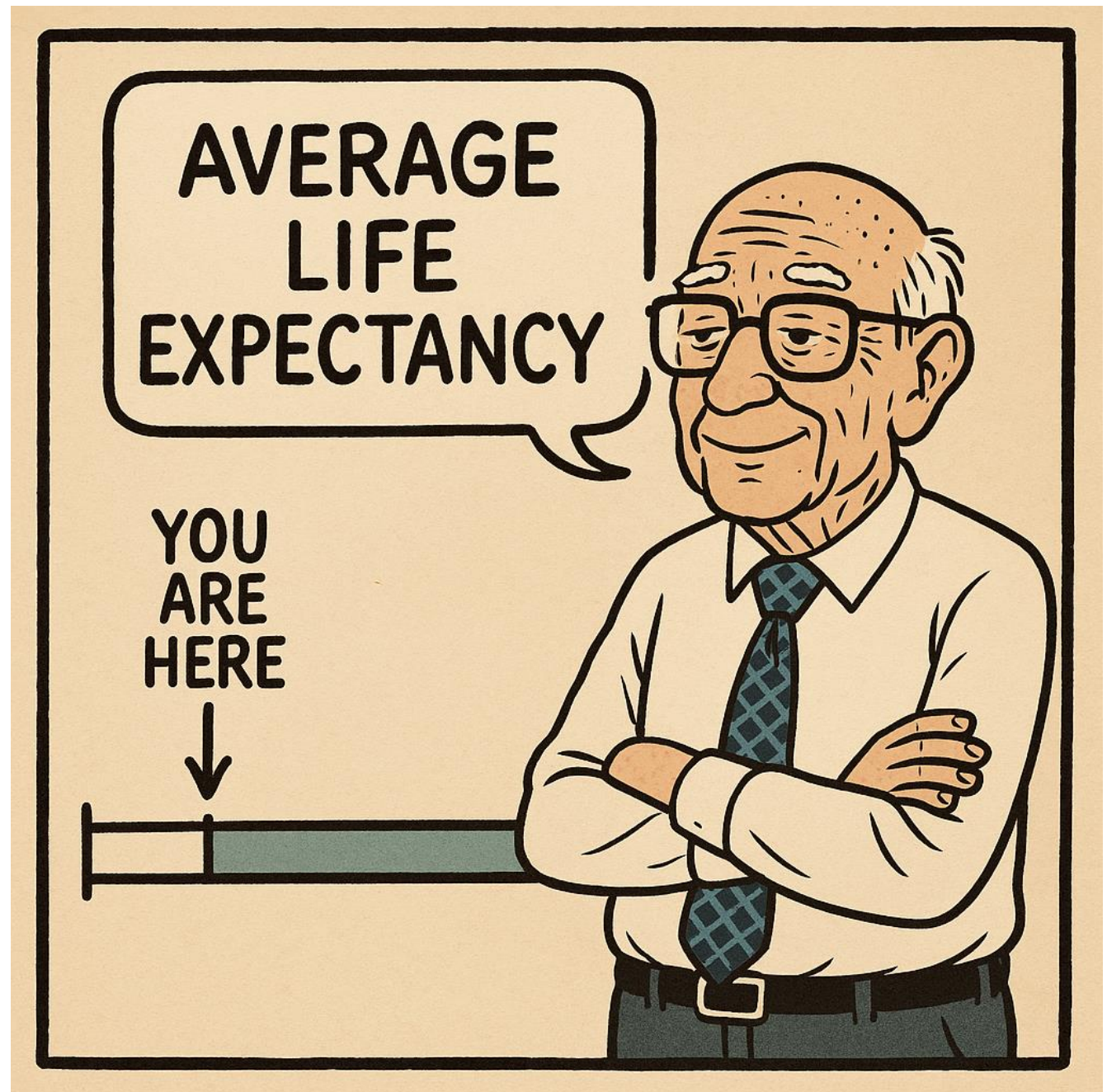
Ukończone lata życia	Miesiące ukończone powyżej pełnego roku życia											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
30	591,5	590,5	589,6	588,6	587,7	586,7	585,8	584,8	583,8	582,9	581,9	581,0
31	580,0	579,0	578,1	577,1	576,1	575,2	574,2	573,2	572,3	571,3	570,3	569,4
32	568,4	567,5	566,5	565,6	564,6	563,7	562,7	561,8	560,8	559,9	558,9	558,0
33	557,0	556,0	555,1	554,1	553,2	552,2	551,3	550,3	549,3	548,4	547,4	546,5
34	545,5	544,6	543,6	542,7	541,7	540,8	539,8	538,9	537,9	537,0	536,0	535,1
35	534,1	533,2	532,2	531,3	530,3	529,4	528,5	527,5	526,6	525,6	524,7	523,7
36	522,8	521,9	520,9	520,0	519,0	518,1	517,1	516,2	515,2	514,3	513,3	512,4
37	511,4	510,5	509,5	508,6	507,7	506,7	505,8	504,9	503,9	503,0	502,1	501,1
38	500,2	499,3	498,3	497,4	496,4	495,5	494,6	493,6	492,7	491,7	490,8	489,8
39	488,9	488,0	487,0	486,1	485,1	484,2	483,3	482,3	481,4	480,4	479,5	478,5
40	477,6	476,7	475,7	474,8	473,9	472,9	472,0	471,1	470,1	469,2	468,3	467,3
41	466,4	465,5	464,6	463,6	462,7	461,8	460,9	459,9	459,0	458,1	457,2	456,2
42	455,3	454,4	453,4	452,5	451,6	450,6	449,7	448,8	447,8	446,9	446,0	445,0
43	444,1	443,2	442,3	441,3	440,4	439,5	438,6	437,6	436,7	435,8	434,9	433,9
44	433,0	432,1	431,2	430,3	429,3	428,4	427,5	426,6	425,7	424,8	423,8	422,9
45	422,0	421,1	420,2	419,3	418,3	417,4	416,5	415,6	414,7	413,8	412,8	411,9

• • •

65	220,8	220,1	219,4	218,7	217,9	217,2	216,5	215,8	215,1	214,4	213,6	212,9
66	212,2	211,5	210,8	210,1	209,3	208,6	207,9	207,2	206,5	205,8	205,0	204,3
67	203,6	202,9	202,2	201,6	200,9	200,2	199,5	198,8	198,1	197,5	196,8	196,1
68	195,4	194,7	194,0	193,3	192,6	191,9	191,3	190,6	189,9	189,2	188,5	187,8
69	187,1	186,4	185,8	185,1	184,4	183,7	183,1	182,4	181,7	181,0	180,4	179,7
70	179,0	178,3	177,7	177,0	176,3	175,7	175,0	174,3	173,7	173,0	172,3	171,7

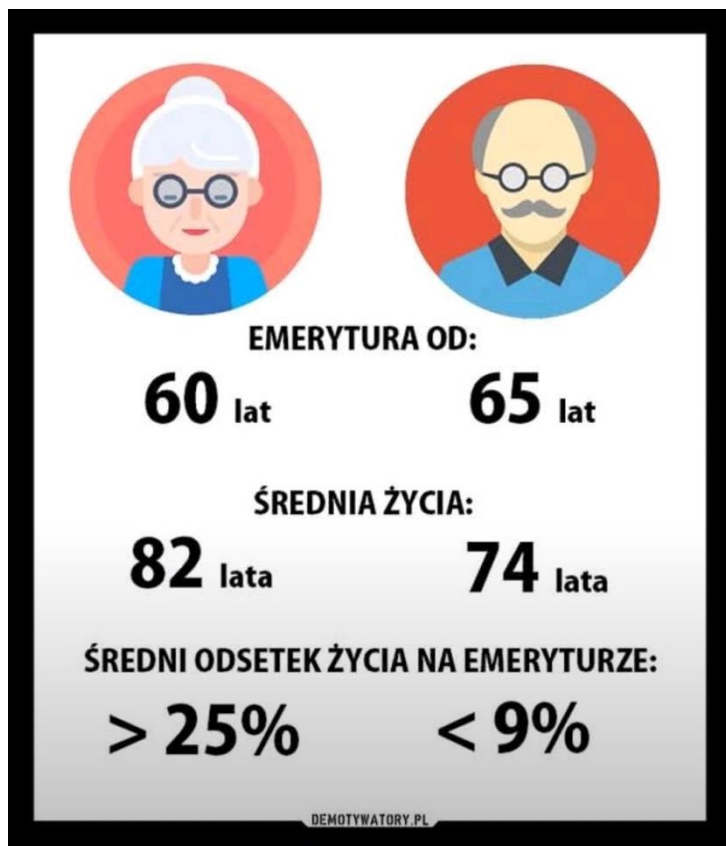
SDTŻ

- współczynnik umieralności
- prawdopodobieństwo zgonu
- funkcja przeżycia
- osobo-lata przeżyte
- oczekiwane dalsze trwanie życia

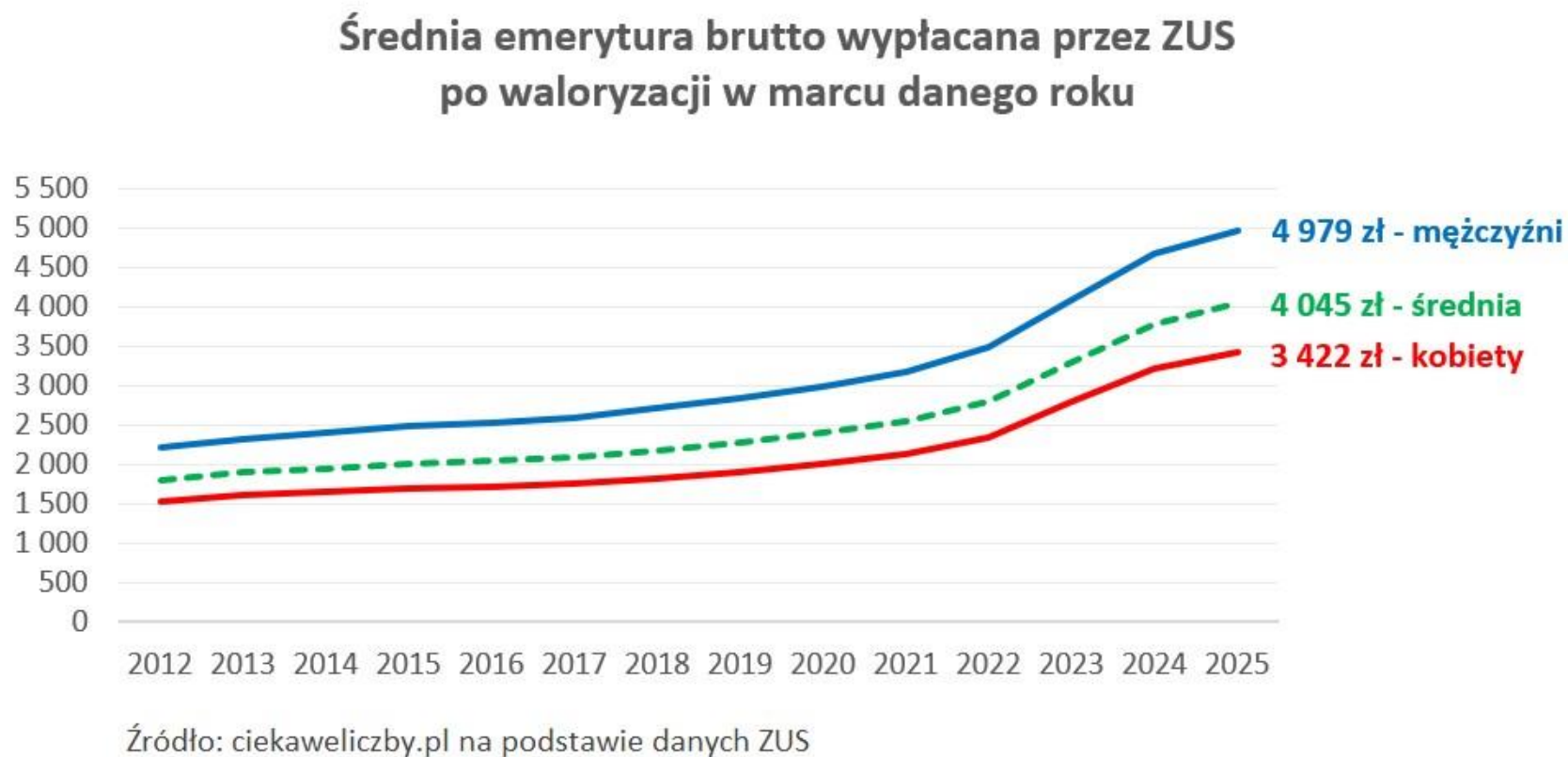

$$\mathbf{Emerytura} = \frac{\text{suma zwaloryzowanych składek} + \text{kapitał początkowy}}{\text{średnie dalsze trwanie życia (w miesiącach)}}$$

Emerytura a płeć w Polsce

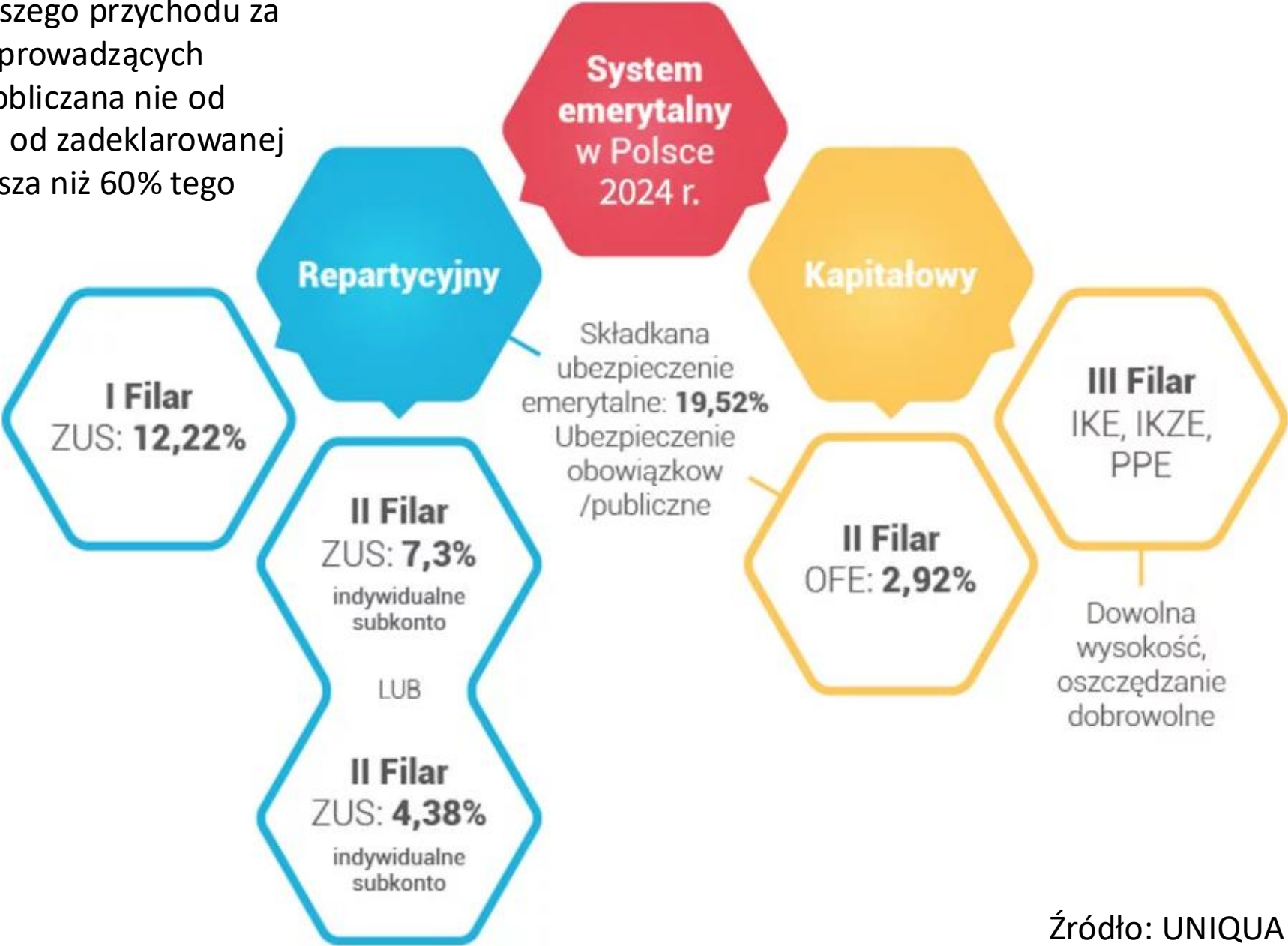
Źródło: Demotywatory.pl

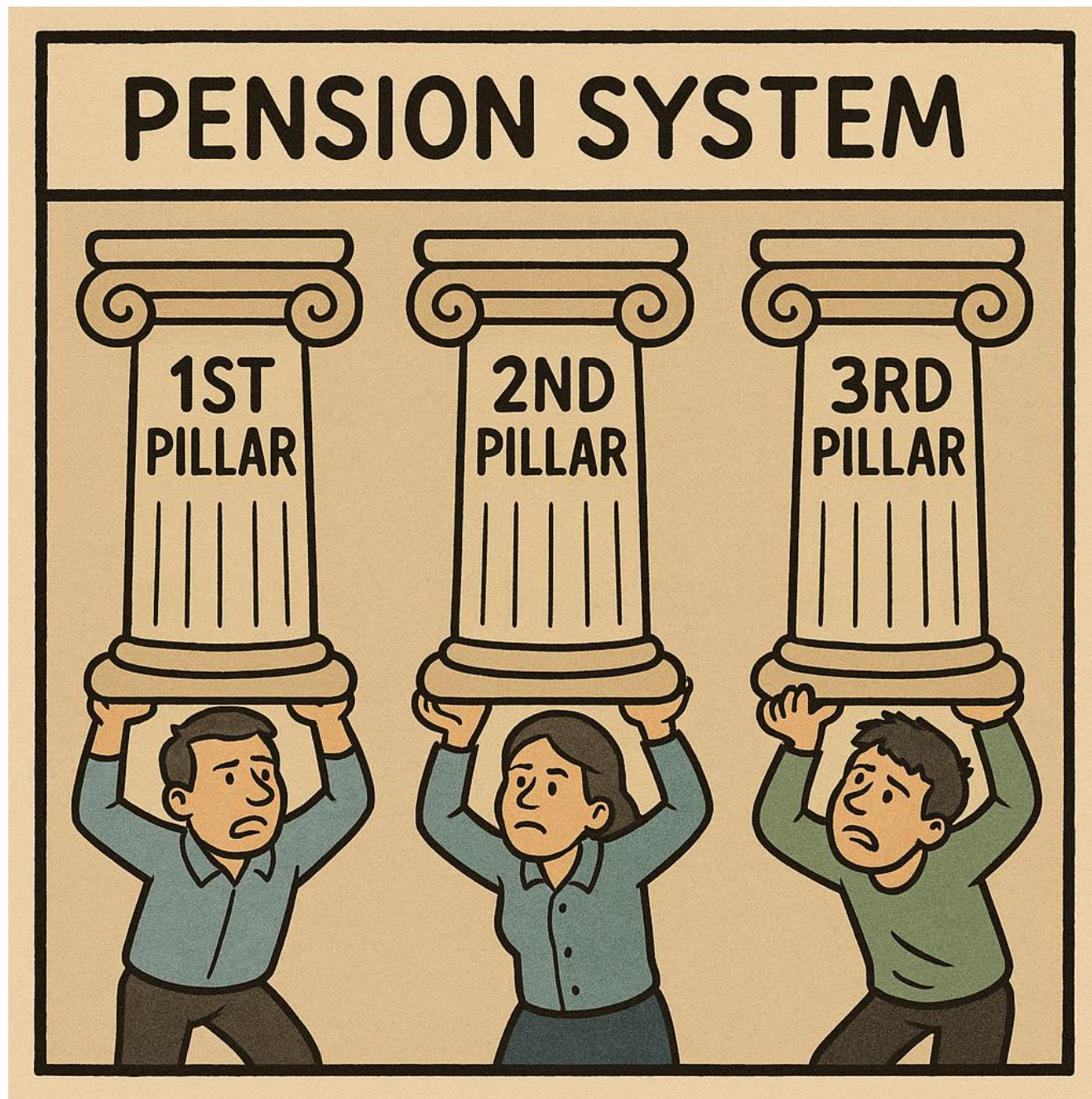
* Dane nie obejmują m.in. rolników, służb mundurowych, sędziów i prokuratorów

Źródło: ciekaweliczby.pl, ZUS

W obowiązkowej części systemu emerytalnego, a więc w I i II filarze, gromadzona jest składka emerytalna w wysokości 19,52% tzw. podstawy wymiaru, czyli naszego przychodu za pracę – pensji brutto. W wypadku osób prowadzących działalność gospodarczą składka ta jest obliczana nie od wysokości miesięcznego przychodu, lecz od zadeklarowanej kwoty, która jednak nie powinna być niższa niż 60% tego przychodu.

Część tej składki – 12,22% – trafia do I filaru, a więc na nasze indywidualne konto do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Pieniądze gromadzone w ZUS przeznaczone są na bieżącą wypłatę emerytur (jest to tzw. system repartycyjny), a oprócz tego, co roku wartość składek jest waloryzowana o wskaźnik, którego wysokość uzależniona jest od poziomu inflacji, wzrostu płac, a także zmiany liczby płatników składek. Im więcej osób w danym roku zaczyna pobierać emeryturę, tym wskaźnik waloryzacji jest niższy, bo nowi emeryci obciążają system.

IKE – Indywidualne Konto Emerytalne

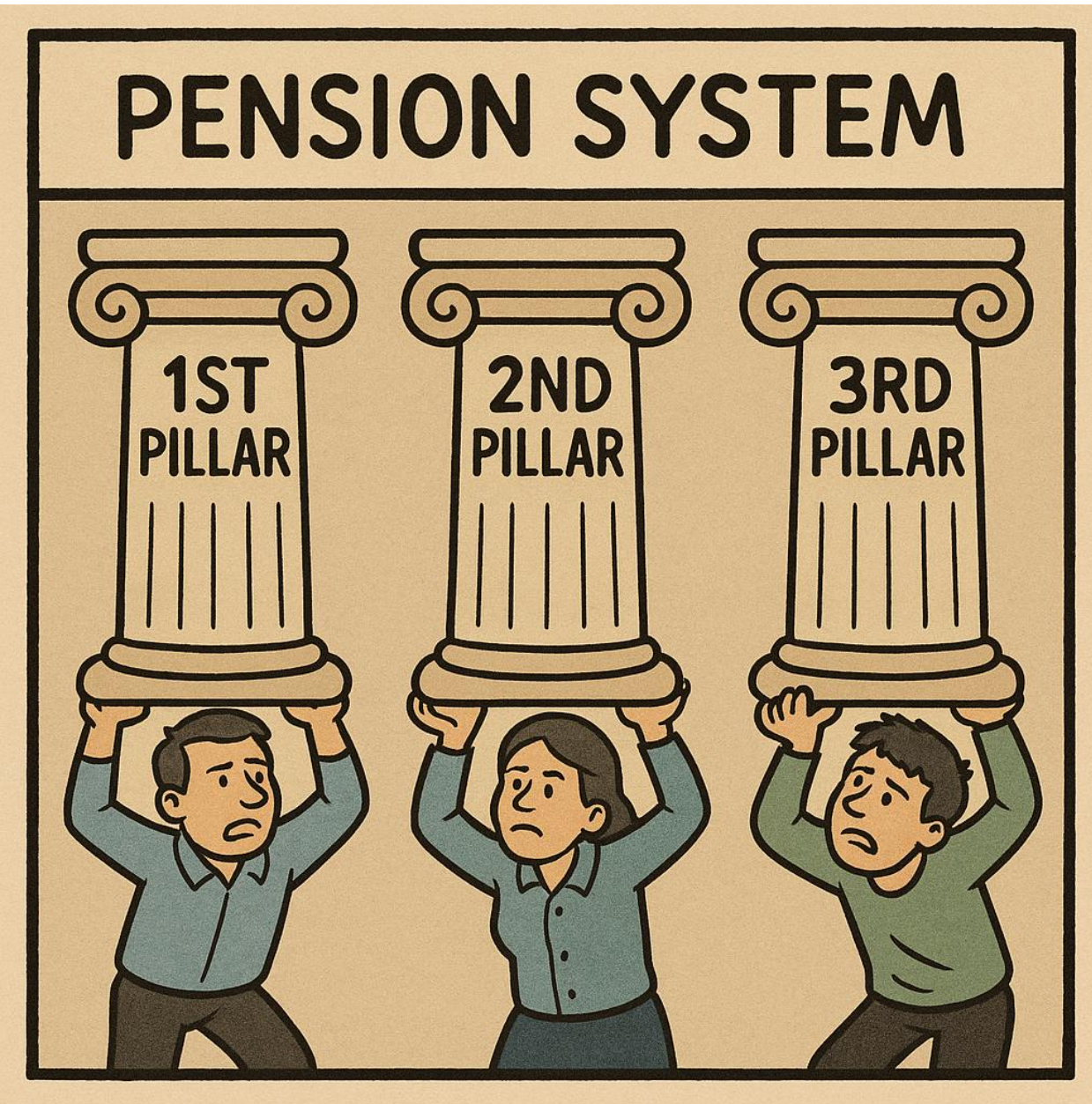
- dobrowolne
- limit wpłat roczny
- brak podatku Belki przy wypłacie po spełnieniu warunków (wiek + staż wpłat)
- Limit w 2025: 26 019 zł

IKZE – Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego

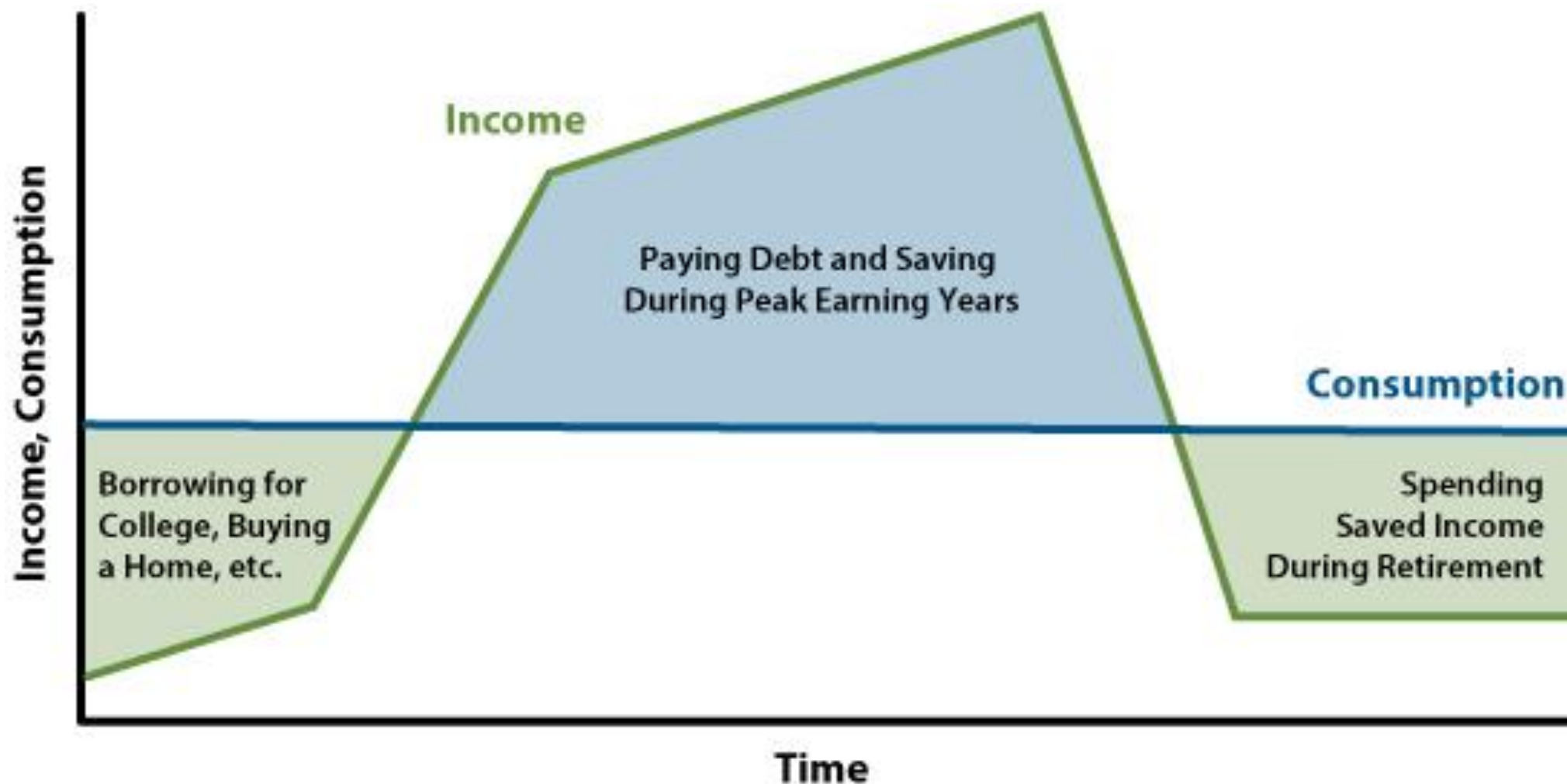
- limit wpłat (niższy niż IKE)
- odliczenie wpłat od podstawy PIT,
- ryczałt 10% przy wypłacie po 65 r.ż.
- Limit w 2025: 10 407,60 zł

PPK – Pracownicze Plany Kapitałowe

- automatyczny zapis (opt-out)
- wpłaty: pracownik + pracodawca + państwo,
- prywatna własność środków

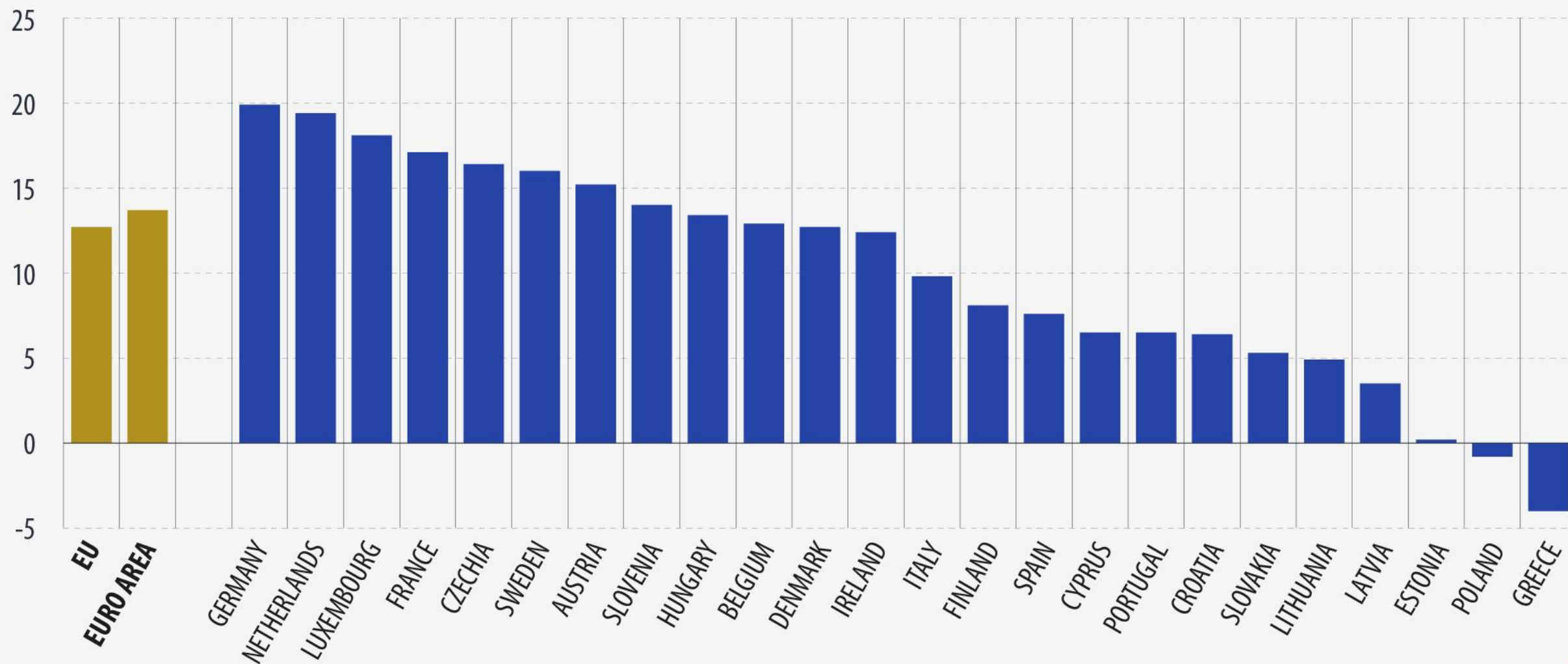

Wygładzanie krzywej konsumpcji w ciągu życia

Gross household saving rate, 2022

(%, ratio of gross saving to gross disposable income)

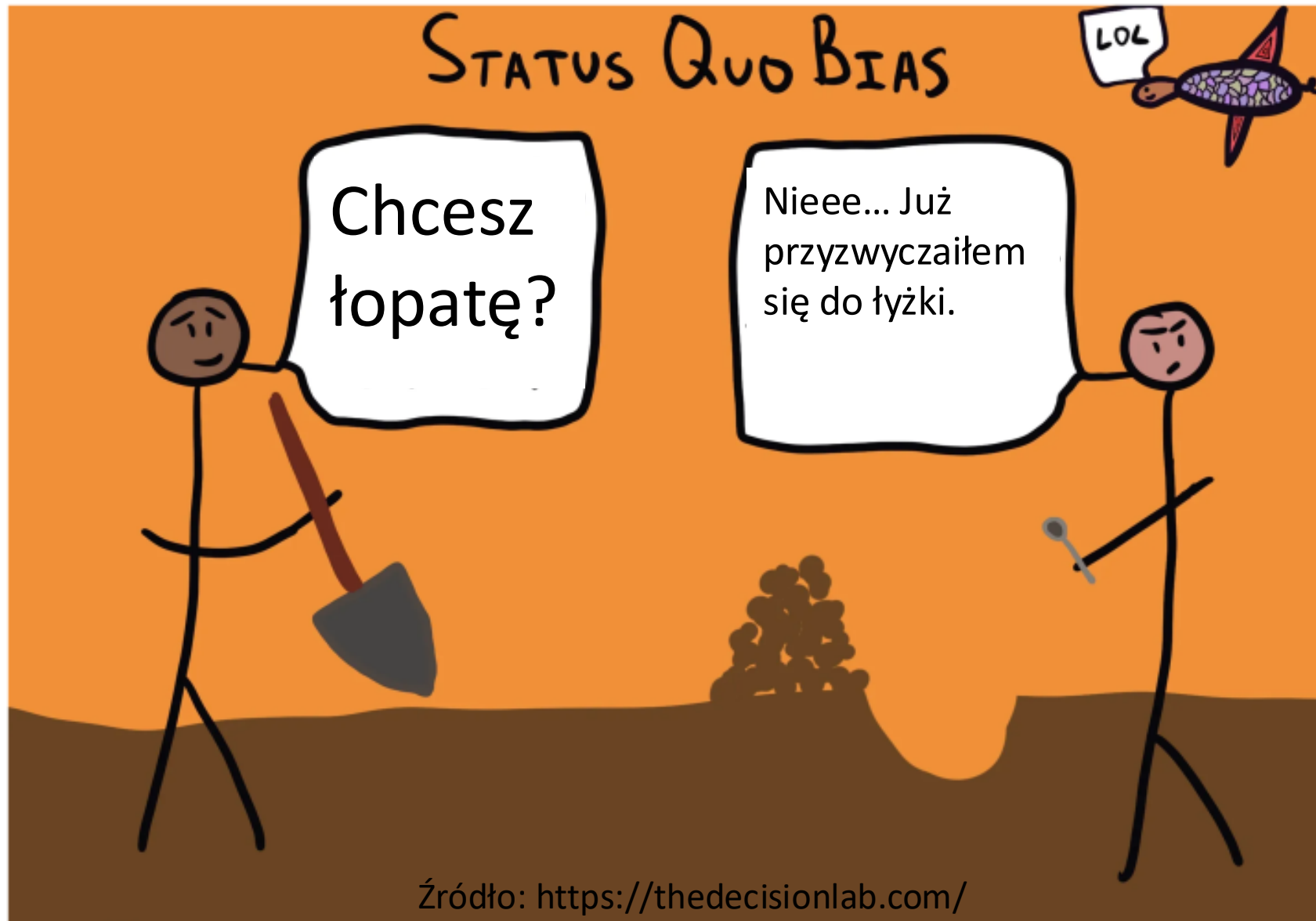

Note: gross disposable income is adjusted for changes in net equity of households in pension fund reserves. Bulgaria, Malta and Romania: not available.

**Wyobraź
sobie siebie w
wieku 90 lat!**

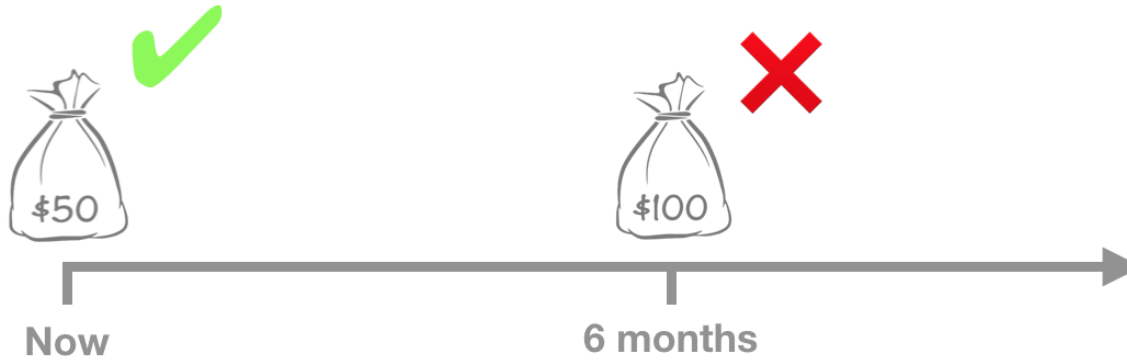
Co mówi ekonomia behawioralna (*status quo bias*)?

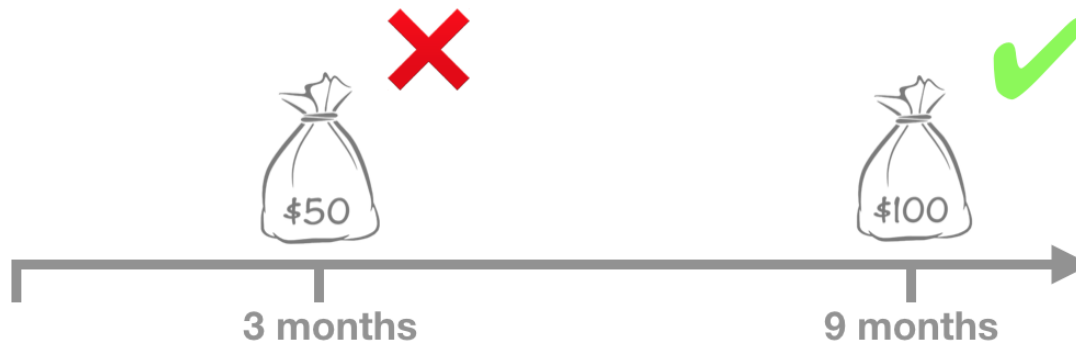
Co mówi ekonomia behawioralna (dyskontowanie hiperboliczne)?

1. Dyskontowanie hiperboliczne

Scenario 1

Scenario 2

Alternatywy/uzupełnienia do ZUS

Tomasz

Zamiast się łąsić na śmieszoną ulgę podatkową, można te same środki mieć na zagranicznym tłustym koncie zainwestowane chociażby w sp500 + nasdaq. Jednak cała masa fachowców dla tej śmiesznej ulgi będzie wychwalała oszczędności trzymane w śmiesznej walucie w przyfrontowym kraju gdzie politycy pakują plecaki ucieczkowe:~)

8 godz. Lubię to! Odpowiedz

123

Czy Tomasz ma rację? 😊

Kilka ogólnych
zasad

- Zacznij wcześniej
- Dywersyfikuj
- Oszczędzaj regularnie
- Dopasuj ryzyko do wieku
- Najmocniejszy „filar”:
zdrowie i relacje

Dziękuję